

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/107/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314212133
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2314212133.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpená: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanej: W. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. č. X, F., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Združenie na ochranu spotrebiteľov OBRANA, so sídlom Park Angelinum č. 2, Košice, IČO: 42 326 923, zastúpený: Mgr. Peter Masarovič, advokát, so sídlom Park Angelinum č. 2, Košice, o zaplatenie 6.563,25 eur s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Galanta, č. k. 15C/271/2014-58 zo dňa 6. novembra 2014, v časti o náhradu trov konania, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti náhrady trov konania vedľajšieho účastníka p o t v r d z u j e .

Žalobkyni sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením prvostupňový súd konanie zastavil, rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania nepriznal a žalobkyni vrátil zo zaplateného súdneho poplatku 386,80 eura.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu 16.05.2014 domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť 6.563,25 eura, na základe záväzkového vzťahu uzavretého medzi účastníkmi, zo zmluvy o poskytnutí účelovej pôžičky. Pred prvým otvoreným pojednávaním (31.10.2014) žalobkyňa doručila súdu späťvzatie návrhu na začatie konania. Pretože žalobkyňa vzala svoj návrh na začatie konania účinne v celom rozsahu späť, súd postupoval podľa § 96 O.s.p., konanie zastavil aj bez súhlasu žalovanej, nakoľko v danom prípade k späťvzatiu návrhu na začatie konania došlo pred otvorením prvého pojednávania, kedy sa súhlas žalovanej nevyžaduje.

Pri posudzovaní nároku vedľajšieho účastníka na strane žalovanej na náhradu trov konania súd vychádzal zo zásady účelnosti trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva, pričom dospel k záveru, že trovy vynaložené vedľajším účastníkom, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia, nie je možné považovať za účelne vynaložené. Žalobkyňa vzala návrh na začatie konania späť 31.10.2014, teda potom, čo do konania vstúpil vedľajší účastník na strane žalovanej, ktorý vo vyjadrení k žalobe z 08.09.2014 vzniesol námietku premlčania. Krajský súd Trnava v uznesení sp. zn. 23Co/223/2013 zo 07.07.2014 v obdobnej veci poukázal na stanovisko občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Trnave č. 3/2014 zo 04.02.2014, v zmysle ktorého vedľajší účastník nemôže sám účinne vzniesť námietku premlčania. Pri vyriešení tejto otázky vychádzalo grémium z § 100 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), v zmysle ktorého námietku premlčania môže vzniesť len dlžník. V zmysle § 93 ods. 4 druhá veta O.s.p. však vedľajší účastník koná len sám za seba. A contrario teda nemôže konať za účastníka, na strane ktorého stojí. Hlavný účastník má všetky práva a povinnosti, preto by mal konať sám za seba a vo svoj prospech. Ak by bol prijatý záver, že vedľajší účastník môže uplatniť námietku

premlčania za hlavného účastníka, znamenalo by to prevahu procesného práva proti právu hmotnému. Námietka premlčania zo strany vedľajšieho účastníka nebola účinná a nemohla viesť k účinnému bráneniu práva. V tejto súvislosti súd dopĺňa, že v dôsledku zmeny právnej úpravy, v zmysle §5b zák. č. 250/2007 Z. z. súd pri spotrebiteľských zmluvách prihliada na premlčanie ex offa bez ohľadu na námietku či vyjadrenie účastníka. Konanie vedľajšieho účastníka neprispelo k zastaveniu konania, nebolo účelným bránením práva žalovanej a trovy, ktoré mu v tejto súvislosti vznikli, neboli vynaložené účelne, a preto žalobkyni nevznikla povinnosť podľa § 146 ods. 2 O.s.p. nahradiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi. Vedľajší účastník rovnakým spôsobom vstupuje do množstva ďalších konaní, ku ktorým zasiela takmer totožné vyjadrenia, a to bez ohľadu na vôľu účastníka, na strane ktorého má vystupovať, a bez hlbšieho oboznámenia sa s predmetom konania. Z týchto dôvodov súd vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto uzneseniu podal v časti náhrady trov konania vedľajšieho účastníka odvolanie vedľajší účastník. S poukazom na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/307/2012 z 12.02.2014 namietol, že uplatnenie obrany voči žalobe je procesným právom účastníka konania a rovnaké právo má v zmysle § 93 O.s.p. aj vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje na strane žalovaného, na čom nič nemení skutočnosť, že ako obrana proti žalobe sa uplatňujú námietky vychádzajúce z hmotnoprávnej úpravy, ako je práve námietka premlčania. Vo vzťahu k účelnosti trov namietol, že trovy vedľajšieho účastníka boli účelne vynaložené. Aj advokát sa môže dať v konaní ako účastník konania zastúpiť advokátom a vynaložené trovy sa považujú za účelné. Vedľajší účastník tiež upozornil, že má vedomosť o prípadoch, keď súdy neprihliadli ex offa na premlčanie žalovaného nároku a priaznivý procesný výsledok bol dosiahnutý až intervenciou vedľajšieho účastníka. Súd v prejednávanej veci zastavil konanie pred prvým pojednávaním, teda ani nemohol pristúpiť k preskúmaniu nároku z hľadiska jeho premlčania. Poukázal na rozhodnutia súdov v obdobných prípadoch a navrhol napadnuté uznesenie zmeniť tak, že súd vedľajšiemu účastníkovi prizná náhradu trov konania 457,62 eur a náhradu trov odvolacieho konania 118,42 eur.

K odvolaniu sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že trovy vedľajšieho účastníka nemožno považovať za účelne vynaložené, s poukazom na skutočnosť, že vedľajší účastník uplatňuje automaticky námietku premlčania vo viacerých konaniach a jeho snahou je získať finančné prostriedky v podobe náhrady trov konania a nie ochrana spotrebiteľa. Navrhla preto napadnuté uznesenie potvrdiť. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania 142,53 eur.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - vedľajším účastníkom (§ 93 ods. 4 a § 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Odvolací súd sa v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, považuje ich za vecne správne a odkazuje na ne. Pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné k odvolacím dôvodom:

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je posúdenie, či súd prvého stupňa rozhodol správne, keď vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že 16.05.2014 bola súdu doručená žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 6.563,25 eur s príslušenstvom, ktoré v žalobe bližšie špecifikovala a navrhovala priznať jej náhradu trov konania. Podaním doručeným súdu 09.08.2014 vstúpil do konania na strane žalovanej vedľajší účastník a požiadal o zaslanie žaloby s prílohami. V podaní doručenom súdu 08.09.2014 namietol premlčanie uplatneného nároku a požiadal o náhradu trov konania. Podaním doručeným súdu e-mailom 31.10.2014, doplneným písomne na pošte 03.11.2014, vzala žalobkyňa žalobu späť, na základe čoho súd konanie zastavil.

Podľa § 142 ods. 1 veta prvá O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 150 ods. 1 veta prvá O.s.p., ak sú tu dôvody vhodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo z časti priznať.

Citované ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. vyjadruje výnimku, kedy výsledok konania nie je rozhodujúci pre posúdenie náhrady trov konania a kedy ani účastníci na ich náhradu nemajú nárok (právo). Ide teda o prípady, kedy neplatí zásada zodpovednosti za výsledok konania. Vo všeobecnosti, podľa uvedeného ustanovenia súd rozhoduje v prípade, ak si účastníci konania do zastavenia konania náhradu trov konania neuplatnia, nevzniknú im, vzdajú sa tohto práva. Ustanovenie § 146 ods. 2 potom ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie sa muselo zastaviť. Vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Zavinenie v danom prípade je možné posudzovať len z procesného hľadiska, nie však podľa hmotného práva, lebo potom by išlo o posudzovanie dôvodnosti nároku vo veci samej tak, že by po zastavení konania súd neprípustne ďalej skúmal dôvodnosť uplatneného nároku. Preto ak vzala žalobkyňa návrh späť bez uvedenia dôvodu, z procesného hľadiska zásadne platí (ak nejde o prípad podľa ust. § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p.), že zavinila, že konanie muselo byť zastavené a vznikla jej povinnosť nahradiť trovy konania žalovanej, resp. i vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej. Povinnosťou súdu je však v prípadoch, keď rozhoduje o náhrade trov konania podľa § 146 ods. 2 posudzovať aj účelnosť, resp. neúčelnosť vynaložených trov konania, analogicky podľa cit. ust. § 142 ods. 1 O.s.p, pretože vynaložené trovy na uplatnenie alebo bránenie práva musia byť vynaložené vždy účelne.

Podľa názoru odvolacieho súdu náhrada trov konania vedľajšiemu účastníkovi nemala byť priznaná, pretože nejde o účelné bránenie práva, t. j. súd prvého stupňa o náhrade trov konania v tomto prípade rozhodol správne. Vedľajší účastník podaním doručeným súdu 09.08.2014 len oznámil, že vstupuje do už začatého konania a požiadal o doručenie žaloby. V podaní doručenom súdu 08.09.2014 síce vzniesol námietku premlčania, ktorú konkretizoval na danú vec uvedením konkrétnych údajov a dátumov, z ktorých vychádzal pri uplatnení premlčania, ale predmetné podanie má formulárový charakter, v ktorom bolo potrebné zmeniť iba údaje o účastníkoch konania a číselné údaje týkajúcej sa konkrétnej veci. Vedľajší účastník nepreukázal, že uvedené podanie je prvým podaním, ktoré mu právny zástupca vypracoval, naopak z rozhodovacej činnosti je odvolaciemu súdu známe, že vedľajší účastník vystupuje, resp. vystupoval vo viacerých konaniach týkajúcich sa spotrebiteľských vecí, v ktorých namietal premlčanie uplatneného nároku.

Odvolací súd však poukazuje najmä na skutočnosť, že v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. s účinnosťou od 01.05.2014 je súd povinný v spotrebiteľských veciach (pričom o takú ide aj v prejednávanej veci, čo nebolo medzi účastníkmi sporné) prihliadať ex offa na námietku premlčania. Ak vedľajší účastník ako združenie na ochranu spotrebiteľa (ktoré má byť znalé právnej úpravy v oblasti ochrany spotrebiteľa a túto znalosť možno od neho spravodlivo požadovať) napriek povinnosti mať vedomosť o tom, že na námietku premlčania musí súd od 01.05.2014 prihliadať ex offa, dňa 08.09.2014 vznieslo námietku premlčania, na spracovanie ktorej využilo služby právnej pomoci advokáta, nemožno hovoriť o tom, že trovy právneho zastúpenia, ktoré vedľajšiemu účastníkovi v tejto súvislosti vznikli, boli nevyhnutné alebo účelné, a potom nemožno z hľadiska § 142 ods. 1 O.s.p. konštatovať oprávnenosť nároku vedľajšieho účastníka na náhradu trov právneho zastúpenia. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že konanie bolo pre späťvzatie žaloby zastavené a súd premlčanie ešte neskúmal, pretože v danom štádiu konania neskúmal ani premlčanie namietnuté vedľajším účastníkom. Pokiaľ by sa konanie dostalo do štádia rozhodovania v merite veci, súd by bol s poukazom na § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. povinný ex offa skúmať premlčanie žalovaného nároku, preto námietka premlčania vznesená vedľajším účastníkom bola nadbytočná. V prejednávanej veci nebolo možné prihliadnuť na námietku vedľajšieho účastníka, že v niektorých iných konaniach súdy ex offa premlčanie neskúmali, pretože vedľajší účastník nepreukázal, že by tomu tak bolo v tejto veci.

Uznesenie súdu prvého stupňa preto ako vecne správne odvolací súd podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči vedľajšiemu účastníkovi, ale odvolací súd žalobkyni náhradu trov konania podľa § 150 O.s.p. nepriznal.

Vo všeobecnosti nepriznať trovy konania podľa § 150 O.s.p. je možné len výnimočne a v prípade, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na strane účastníkov, pričom má súd vychádzať z posúdenia všetkých okolností v danej veci. Pri skúmaní, či dôvody hodné osobitného zreteľa existujú, súd prihliada k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania, je pritom potrebné zohľadniť nie len pomery toho, kto by mal nahradiť trovy konania, ale je nutné zvážiť, ako by sa takéto rozhodnutie dotklo predovšetkým na majetkových pomeroch oprávneného účastníka. Významným z hľadiska aplikácie § 150 O.s.p. sú rovnako okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj účastníkov konania v priebehu konania a ďalšie skutočnosti.

V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu existujú dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré súd žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, spočívajúce v okolnostiach, za ktorých žalobkyňa žalobu podávala a domáhala sa ňou práva na zaplatenie istiny a príslušenstva. Odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti zrejmé, že žalobkyňa podáva žaloby v mnohých veciach, v ktorých nadobudla pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávok, pričom pohľadávky boli premlčané (čo sa zrejme odrazilo na odmene za nadobudnuté pohľadávky). Žalobkyňa postupuje v konaniach, do ktorých vstupuje vedľajší účastník rovnako, po vstupe vedľajšieho účastníka zoberie žalobu späť v celom rozsahu. Keďže vedľajší účastník namieta len premlčanie nároku žalobkyne vo všetkých takýchto konaniach, je možné z takéhoto postupu vyvodiť záver, že žalobkyňa berie žaloby späť z dôvodu vznesenej námietky premlčania. Žalobkyňa teda začína konania často s rizikom vznesenia námietky premlčania zo strany žalovaného alebo vedľajšieho účastníka a s rizikom, že bude v konaní neúspešná. Žalobkyňa napriek uvedenému žaloby podáva opakovane a pri podávaní rovnakých, vzorových žalôb sa necháva vždy zastupovať právnym zástupcom (rovnako ako vedľajší účastník). Ak teda nebola priznaná náhrada trov konania vedľajšiemu účastníkovi z dôvodu, že trovy neboli vynaložené účelne, potom je správne, v súlade so zásadou spravodlivosti nepriznať ani trovy odvolacieho konania žalobkyni, za (jednu polovicu) úkonu právnej služby - vyjadrenia k odvolaniu, právnou zástupkyňou žalobkyne, pretože ide o podanie, ktoré v rovnakých prípadoch žalobkyňa podáva opakovane a mení len spisovú značku a meno žalovaného (samozrejme vo veciach kde súdy rozhodujú tak, ako v tomto prípade) a rovnako, ako vedľajší účastník sa necháva pri takomto úkone zastúpiť právnym zástupcom, hoci vyjadrenie by už po množstve rozhodnutých vecí rovnakým spôsobom mohla podať samotná žalobkyňa.

Toto uznesenie bolo prijaté v odvolacom senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.